

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 23.5.2011
čj. **SRS 036400/2011**

Zpráva č. 8 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 16.5.– 22.5.2011

1. Počasí

Ve sledovaném období převládalo jasno až polojasno s letními teplotami v rozmezí 22-28 °C. Noční teploty 6-12 °C. Koncem sledovaného období byly zaznamenány na některých lokalitách přeháňky a bouřky.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Přetrvávající sucho zbrzdilo růst obilnin i vývoj houbových chorob. Na některých lokalitách jsou porosty jarních obilnin vlivem sucha v kritickém stavu. V kukuřici se dokončuje chemická ochrana proti plevelům. Probíhá první seč vojtěšky na senáž. V pravidelných sledech probíhají chemické zásahy proti strupovitosti a padlí v jádrovinách. Začíná chemická ochrana révy vinné proti houbovým chorobám.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 37-59 BBCH)

Laboratorně byl potvrzen první výskyt **virové zakrslosti pšenice (WDV)** a **virové žluté zakrslosti ječmene (BYDV)** v okrese Znojmo (Krhovice), intenzita výskytu odhadnuta na střední.

První výskyt dospělců řádu **třásnokřídlých (Thysanoptera)** byl zjištěn v okresech Brno-venkov (Smolín, 18.5.), Znojmo (Dyje, 17.5.) a Břeclav (Hustopeče, Horní Bojanovice, 19.5.).

První výskyt larev **kyjatky osenní (Sitobion avenue)** na praporcových listech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Vésky, 17.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 19.5.).

První výskyt kolonií **kyjatky travní (Metopolophium dirhodum)** na listech byl objeven na okrese Znojmo (Hrabětice, 20.5.).

Lokálně střední výskyt housenek **obaleče obilního (Cnephasia pumicana)** na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Tasovice).

První výskyt larev **kohoutka černého (Oulema lichenis)** a **kohoutka modrého (Oulema melanopus)** na listech byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Veletiny, 17.5., Nedakonice, 18.5.). Na lokalitách okresu Břeclav (Horní Bojanovice, Boleradice, Němčičky, Popice, Sedlec) byl zjištěn slabý až lokálně střední výskyt vajíček a larev, převažuje dosud výskyt vajíček.

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylíhlých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vylíhlých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a

larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 51-59 BBCH)

Výskyt houbových chorob je všeobecně slabý, střední výskyty jsou pozorovány ojediněle. První výskyt **síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** byl zjištěn v okrese Břeclav (Hustopeče, 19.5.), **spála ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** ve slabé intenzitě výskytu byla zaznamenána v okrese Břeclav (Hustopeče, Popice, 19.5.). *Pozorování síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene se provádí na konci odnožování (29 BBCH), při objevení se posledního listu (37 BBCH) a začátkem metání (51 BBCH). Kontroluje se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny). Z každé rostliny se vybere jedna průměrně vzrostlá odnož. Ve fázi 29 BBCH se hodnotí celá rostlina. Ve fázi 29 a 37 BBCH se určí % napadených rostlin (odnoží).*

Ošetří se porosty, u nichž je napadeno 5 a více % rostlin (odnoží).

Pozorování spály ječmene se provádí od vytvoření 2. kolénka do začátku metání (32-51 BBCH) a ve fázi 71 BBCH. Kontroluje se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny). Z každé rostliny se vybere jedna průměrně vzrostlá odnož. Ve fázi 32-37 BBCH se hodnotí příznaky napadení na 4. listu shora, ve fázi 39-51 BBCH na 3. listu shora.

Ošetří se porosty, u nichž je ve fázi 32-51 BBCH napadeno 50 a více % listů.

První výskyt **prašné snětivosti ječmene (*Ustilago nuda*)** na klasech byl objeven v okrese Brno-venkov (Zabčice, 18.5.).

Lokálně střední výskyty housenek **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** na listech byl zaznamenán v okrese Znojmo (Velký Karlov).

JEČMEN JARNÍ (RF 32-37 BBCH)

Lokálně střední výskyt **síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** byl zjištěn v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 19.5.).

Způsob pozorování a indikace ochrany viz. ječmen ozimý.

První výskyt dospělců řádu **třásnokřídlých (*Thysanoptera*)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Tasovice, 16.5.).

První výskyt nymf **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Vrbovec, 19.5.).

Slabý až lokálně střední výskyt vajíček a larev **kohoutka černého (*Oulema lichenis*) a kohoutka modrého (*Oulema melanopus*)** byl pozorován v okrese Břeclav (Boleradice, Horní Bojanovice, Němčičky, 19.5.), převažuje dosud výskyt vajíček.

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylíhlých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vylíhlých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 39-51)

První výskyt okřídlených dospělců a nymf **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** byl objeven v okrese Znojmo (Bantice, 16.5.).

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

OLEJNINY

MÁK SETÝ (RF 35-40 BBCH)

První výskyt okřídlených dospělců a nymf **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl objeven na okresech Znojmo (Božice, 17.5.), Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 17.5.) a Břeclav (Hustopeče, 19.5.).

Mezi jednotlivými pěstovanými hybridy slunečnice jsou velké rozdíly v citlivosti na sání mšic. Některé hybridy jsou poškozovány podstatně méně než jiné.

Ošetření se doporučuje v období od vzcházení do fáze rozpoznatelného květního poupěte (51 BBCH) v případě výskytu 30-50 mšic na rostlině a v době těsně před začátkem květu (59 BBCH) při výskytu 50-100 mšic na jedné rostlině.

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 14-16 BBCH)

První výskyt okřídlených dospělců a nymf **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl objeven na okrese Znojmo (Božice, 17.5.).

HOŘČICE BÍLÁ (RF 55-57 BBCH)

V květenství byl zjištěn první výskyt imag **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** a imag **krytonosce šesulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 17.5.).

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 16-18 BBCH)

První výskyt okřídlených dospělců a nymf **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl objeven na okrese Znojmo (Tasovice, 16.5.).

Ošetření se signalizuje u semenaček při zjištění prvních larev mšice makové se základy křídel, u technické cukrovky při ukončení hlavního přeletu, tj. když 95 % okřídlených mšic opustilo brsleny.

BRAMBORY (RF 21 BBCH)

První výskyt imag **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Veletiny, 17.5.), první výskyt vajíček byl zjištěn v okresech Břeclav (Němčičky, 16.5.) a Znojmo (Hevlín, 20.5.), líhnutí larev bylo zaznamenáno dne 22.5. - okres Břeclav (Němčičky).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 71-72 BBCH)

První výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech byl objeven na neošetřované kontrole v okrese Břeclav (Velké Němčice, 18.5.).

Lokálně silný výskyt **mšice jablečné (*Aphis pomi*)** byl pozorován na okrese Brno-venkov (Řečkovice, 18.5.).

První výskyt poškozených plodů larvami **pilatky jablečné (*Hoplocampa testudinea*)** na okrese Brno-venkov (Šumice, 19.5.).

První výskyt dospělců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** byl zjištěn ve feromonovém lapáku na okrese Vsetín (Vsetín, Valašské Meziříčí, 16.5.). Střední intenzita náletu byla zaznamenána na okresech Zlín (Žlutava, 16.5.) a Brno-venkov (Řečkovice, 18.5.). Silný nálet do feromonových lapáků na okrese Zlín (Žlutava, 19.5.). První vrchol letové aktivity dospělců, se střední intenzitou náletu do feromonového lapače byl zaznamenán na okrese Znojmo (Hrádek a Citonice, 12.-13.5.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

První výskyt larev **vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigerum*)** na řezných plochách větví byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 18.5.). Lokálně střední až silný výskyt na letorostech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Hrádek, Těšetice).

HRUŠEŇ (RF 72-73 BBCH)

První výskyt **mery hrušňové (*Psylla pyricola*)** na letorostech byl objeven na okrese Brno-venkov (Loděnice, 19.5.), lokálně střední výskyt byl zaznamenán v okrese Břeclav (Němčičky, 19.5.).

První výskyt **hálčivce hrušňového (*Epitrimerus pyri*)** na listech byl objeven na okrese Brno-venkov (Loděnice, 19.5.).

Peckoviny

MERUŇKA (RF 72)

Lokálně střední výskyt poškození plodů i listů larvami **píd'alky podzimní (*Operophtera brumata*)** byl zjištěn v okrese Brno-venkov (Kupařovice, 16.5.).

SLIVONĚ (RF 73-75 BBCH)

První příznaky **virových neštovic slivoně (*Plum pox virus*)** byly zjištěny na listech v okrese Brno-venkov (Loděnice, 19.5.), okrese Břeclav (Němčičky, Hustopeče, 19.5.).

Poškození plodů **puchrovitostí slivoně (*Taphrina pruni*)** bylo zaznamenáno v okrese Uherské Hradiště (Vésky, 17.5.) na mirobalánu.

První výskyt **bejlomorky váčkotvorné (*Putoniella pruni*)** byl zjištěn na okrese Brno-venkov (Loděnice, 19.5.).

Ohniskový silný výskyt housenic **pilatky žluté (*Hoplocampa flava*)** a **pilatky švestkové (*Hoplocampa minuta*)** v plodech byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 17.5.).

První výskyt imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonovém lapači byl zaznamenán v okrese Brno-venkov (Kupařovice, 16.5.). Vrchol letové aktivity dospělců se střední intenzitou náletu do feromonového lapače byl zjištěn v okrese Znojmo (Hrádek a Citonice, 12.-13.5.), se silnou intenzitou náletu v okresech Břeclav (Němčičky 12.5.) a Zlín (Žlutava, 12.5.). První výskyt vajíček byl zjištěn v okrese Břeclav (Němčičky 20.5.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklízni zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

První výskyt imag obaleče pupenového *Spilonota ocellana* ve feromonovém lapači byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Kupařovice, 16.5.).

VIŠEŇ OBECNÁ (RF 73-75 BBCH)

První výskyt moniliové spály květů višně (*Monilinia laxa*) na letorostech byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek, 16.5.), ohniskový silný výskyt v okrese Uherské Hradiště (Buchlovice, 18.5.).

TŘEŠEŇ (RF 75 BBCH)

První výskyt moniliové hniloby peckovin (*Monilinia laxa*) na plodech byl zjištěn na okrese Břeclav (Němčičky, 20.5.).

První výskyt vajíček vrtnule třešňové (*Rhagoletis cerasi*) byl zaznamenán na okresech Břeclav (Němčičky, 20.5.).

Potřebu chemické ochrany určujeme: A) podle denních úlovků imag na žlutých lepkových deskách (práh škodlivosti je 0,5 jedinců/lapák při slabé násadě, 1,0 jedinců/lapák při střední násadě a 1,5 jedinců/lapák při vysoké násadě. B) kontrolou síly kladení škůdce. Odebíráme a kontrolujeme 100 plodů. Práh škodlivosti je 1% napadených plodů.

Drobné ovoce

RYBÍZ (RF 72-75 BBCH)

První výskyt imag nesytky rybízové (*Synanthedon tipuliformis*) ve feromonovém lapači byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Staré Město, 16.5.).

RÉVA VINNÁ (RF 55-57)

Plíseň révová (*Plasmopara viticola*)

Teplotní suma pro zralost oospor ($SET_{8,0} = 170 DS$) byla splněna v nejteplejších lokalitách oblasti dne 8.5. Při splnění podmínek (min. 10 mm dešťových srážek za 24 hod, průměrná denní teplota 13 °C a více, min. teplota 8 °C a více) může dojít k prvním primárním infekcím.

Padlí révové (*Uncinula necator*)

Preventivní ošetření je třeba zahájit při splnění podmínek pro šíření onemocnění (několik za sebou následujících dnů s teplotou 21-30°C po dobu nejméně 6 hodin).

První příznaky kadeřavosti révy vinné způsobené hálčivcem révovým (*Calepitrimerus vitis*) na listech byly objeveny na okrese Znojmo (Hrádek, 16.5.).

Chemické ošetření je doporučováno zejména při pravidelných výskytech, nebo při přemnožení roztočů. Základem ochrany je jarní ošetření v období na počátku rašení. V dalších růstových fázích je třeba aplikovat registrovaný přípravek, pokud se zjistí metodou vytřepávání listů z lihu v jarním období více jak 70-110 jedinců a v letním a podzimním období více než 220-330 jedinců v průměru na jeden list.

Nálety dospělců obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*) a obalečika jednopásého (*Eupoecilia ambiguella*) do feromonových lapačů na okrese Břeclav byly ve sledovaném období ve slabé intenzitě.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. Generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve

feromonovém lapači. Ošetření proti 2. generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možné ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLÉN

Byl zjištěn konec přeletu dospělců **mšice makové (*Aphis fabae*)** z brslenů na sekundární hostitelské rostliny a úbytek mšic mrazem okolo 15% na okrese Znojmo (Dobšice, 16.5.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová